

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ సప్తమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తమః సర్గః ॥

భావినః శ్రీరామాభిషేకస్య వృత్తమాకర్ణ్య ఖిన్నయా మంథరయా కైకేయ్యా
హృదయే భేదభావస్యోత్పాదనం ప్రీతయా కైకేయ్యా కుజ్ఞాయై
పురస్కారరూపేణాభూషణస్య దానం వరం వరయితుం ప్రేరణం చ

జ్ఞాతిదాసీ యతో జాతా కైకేయ్యా తు సహోషితా |
ప్రాసాదం చంద్రసంకాశమారురోహ యదృచ్ఛయా || 2.7.1 ||

సిక్తరాజపథాం కృత్స్నాం ప్రకీర్ణకమలోత్పలాం |
అయోధ్యాం మంథరా తస్మాత్ ప్రాసాదాదన్వవైక్షత || 2.7.2 ||

పతాకాభిర్వార్హార్థాభిర్ధ్వజైశ్చ సమలంకృతాం |
సిక్తాం చందనతోయైశ్చ శిరఃస్నాతజనైర్యుతాం || 2.7.3 ||

మాల్యమోదకహస్తైశ్చ ద్విజేంద్రైరభినాదితాం |
శుక్లదేవగృహద్వారాం సర్వవాదిత్రనాదితాం || 2.7.4 ||

సంప్రహృష్టజనాకీర్ణాం బ్రహ్మఘోషనినాదితాం |
ప్రహృష్టవరహస్త్యశ్వాం సంప్రణర్దితగోవృషాం || 2.7.5 ||

హృష్టప్రముదితైః పౌరైరుచ్చితధ్వజమాలినీం |
అయోధ్యాం మంథరా దృష్ట్వా పరం విస్మయమాగతా || 2.7.6 ||

సా హర్షోత్ఫుల్లనయనాం పాండురక్షౌమవాసినీం |
అవిదూరే స్థితాం దృష్ట్వా ధాత్రీం పప్రచ్ఛ మంథరా || 2.7.7 ||

ఉత్తమేనాభిసంయుక్తా హర్షేణార్థపరా సతీ |
రామమాతా ధనం కిం ను జనేభ్యః సంప్రయచ్ఛతి || 2.7.8 ||

అతిమాత్రం ప్రహర్షః కిం జనస్యాస్య చ శంస మే |
కారయిష్యతి కిం వాపి సంప్రహృష్టో మహీపతిః || 2.7.9 ||

విదీర్యమాణా హర్షేణ ధాత్రీ తు పరయా ముదా |
ఆచచక్షేఽథ కుబ్జాయై భూయసీం రాఘవే శ్రియం || 2.7.10 ||

శ్వః పుష్కేణ జితక్రోధం యౌవరాజ్యేన చానఘం |
రాజా దశరథో రామమభిషేక్తా హి రాఘవం || 2.7.11 ||

ధాత్ర్యాస్తు వచనం శ్రుత్వా కుబ్జా క్షిప్రమమర్షితా |
కైలాసశిఖరాకారాత్ ప్రాసాదాదవరోహత || 2.7.12 ||

సా దహ్యమానా క్రోధేన మంథరా పాపదర్శినీ |
శయానామేవ కైకేయీమిదం వచనమబ్రవీత్ || 2.7.13 ||

ఉత్తిష్ఠ మూఢే కిం శేషే భయం త్వామభివర్తతే |
ఉపప్లుతమఘోషేన నాత్మానమవబుధ్యసే || 2.7.14 ||

అనిష్ఠే సుభగాకారే సౌభాగ్యేన వికత్థసే |
చలం హి తవ సౌభాగ్యం నద్యాః స్రోత ఇవోష్ణగే || 2.7.15 ||

ఏవముక్తా తు కైకేయీ రుష్టయా పరుషం వచః |
కుబ్జయా పాపదర్శిన్యా విషాదమగమత్ పరం || 2.7.16 ||

కైకేయీ త్వబ్రవీత్ కుబ్జాం కచ్చిత్ క్షేమం న మంథరే |
విషణ్ణవదనాం హి త్వాం లక్షయే భృశదుఃఖితాం || 2.7.17 ||

మంథరా తు వచః శ్రుత్వా కైకేయ్యా మధురాక్షరం |
ఉవాచ క్రోధసంయుక్తా వాక్యం వాక్యవిశారదా || 2.7.18 ||

సా విషణ్ణతరా భూత్వా కుబ్జా తస్యాం హితైషిణీ |
విషాదయంతీ ప్రోవాచ భేదయంతీ చ రాఘవం || 2.7.19 ||

అక్షయం సుమహద్ దేవి ప్రవృత్తం త్వద్వినాశనం |
రామం దశరథో రాజా యౌవరాజ్యేఽభిషేక్ష్వతి || 2.7.20 ||

సాస్మ్యగాధే భయే మగ్నా దుఃఖశోకసమన్వితా |
దహ్యామానానలేనేవ త్వద్ధితార్థమిహాగతా || 2.7.21 ||

తవ దుఃఖేన కైకేయి మమ దుఃఖం మహద్ భవేత్ |
త్వద్వృద్ధౌ మమ వృద్ధిశ్చ భవేదిహ న సంశయః || 2.7.22 ||

నరాధిపకులే జాతా మహిషీ త్వం మహీపతేః |
ఉగ్రత్వం రాజధర్మాణాం కథం దేవి న బుధ్యసే || 2.7.23 ||

ధర్మవాదీ శరో భర్తా శ్లక్షవాదీ చ దారుణః |
శుద్ధభావేన జానీషే తేనైవమతిసంధితా || 2.7.24 ||

ఉపస్థితః ప్రయుంజానస్త్వయి సాంత్యమనర్థకం |
అర్థేనైవాద్య తే భర్తా కౌసల్యాం యోజయిష్యతి || 2.7.25 ||

అపవాహ్యా తు దుష్టాత్మా భరతం తవ బంధుషు |
కాల్యే స్థాపయితా రామం రాజ్యే నిహతకంటకే || 2.7.26 ||

శత్రుః పతిప్రవాదేన మాత్రేవ హితకామ్యయా |
ఆశీవిష ఇవాంగేన బాలే పరిధృతస్త్వయా || 2.7.27 ||

యథా హి కుర్యాచ్ఛత్రుర్వా సర్వో వా ప్రత్యుపేక్షితః |
రాజ్ఞా దశరథేనాద్య సపుత్రా త్వం తథా కృతా || 2.7.28 ||

పాపేనాన్యతసాంత్యేన బాలే నిత్యం సుఖోచితా |
రామం స్థాపయతా రాజ్యే సానుబంధా హతా హ్యసి || 2.7.29 ||

సా ప్రాప్తకాలం కైకేయి క్షిప్రం కురు హితం తవ |
త్రాయస్వ పుత్రమాత్మానం మాం చ విస్మయదర్శనే || 2.7.30 ||

మంథరాయా వచః శ్రుత్వా శయనాత్ సా శుభాననా |
ఉత్తస్థౌ హర్షసంపూర్ణా చంద్రలేఖేవ శారదీ || 2.7.31 ||

అతీవ సా తు సంతుష్టా కైకేయా విస్మయాన్వితా |
దివ్యమాభరణం తస్యై కుబ్జాయై ప్రదదౌ శుభం || 2.7.32 ||

దత్త్వా త్యాభరణం తస్యై కుబ్జాయై ప్రమదోత్తమా |
కైకేయా మంథరాం హృష్టా పునరేవాబ్రవీదిదం || 2.7.33 ||

ఇదం తు మంథరే మహ్యామాఖ్యాతం పరమం ప్రీయం |
ఏతన్నే ప్రీయమాఖ్యాతం కిం వా భూయః కరోమి తే || 2.7.34 ||

రామే వా భరతే వాహం విశేషం నోపలక్షయే |
తస్మాత్ తుష్టాస్మి యద్ రాజా రామం రాజ్యేఽభిషేక్స్యతి || 2.7.35 ||

న మే పరం కించిదితో వరం పునః
ప్రీయం ప్రీయార్థే సువచం వచోఽమృతం |
తథా హ్యవోచస్త్వమతః ప్రీయోత్తరం
వరం పరం తే ప్రదదామి తం వృణు || 2.7.36 ||

|| ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే సప్తమః సర్గః ||